

ANALIZA SECTORULUI DE PRELUCRARE FRUCTE ȘI LEGUME DIN REPUBLICA MOLDOVA

Autor: Alina MUNTEANU
Conducator stiintific: dr. ec. Conf. univ., Rafael CILOCI

Universitatea Tehnică a Moldovei

Abstract: Sectorul de prelucrare fructe si legume este un sector important in industria agroalimentara a Republicii Moldova. Examinind evolutia acestui sector pe perioada ultimilor ani, constatam ca este in crestere cerea la sucuri pe cind conservele de fructe si legume sunt in scadere, deoarece populatia da preferinta in mare parte sucurilor, fructelor si legumelor proaspete. Un alt factor ce influenteaza asupra conservelor de legume si fructe este metoda de congelare, foarte raspindita in ultima perioada.

Cuvinte cheie: Procesare, export, conserve, semifabricate, pondere, stocuri.

Exporturile agroalimentare din Republica Moldova reprezintă, în primul rând, materii prime, în timp ce importurile agroalimentare includ produse procesate. Cele mai importante produse din exporturile agroalimentare efectuate în 2012 sînt băuturile, produse alimentare, nucile, semințele oleaginoase, preparatele din legume și cereale, constituind un total de 70 % din exporturile agroalimentare (figura 1). Cele mai importante produse importate includ tutunul, fructele comestibile, produse cerealiere și băuturile, reprezentînd 50 % din importul agroalimentar în anul 2012.

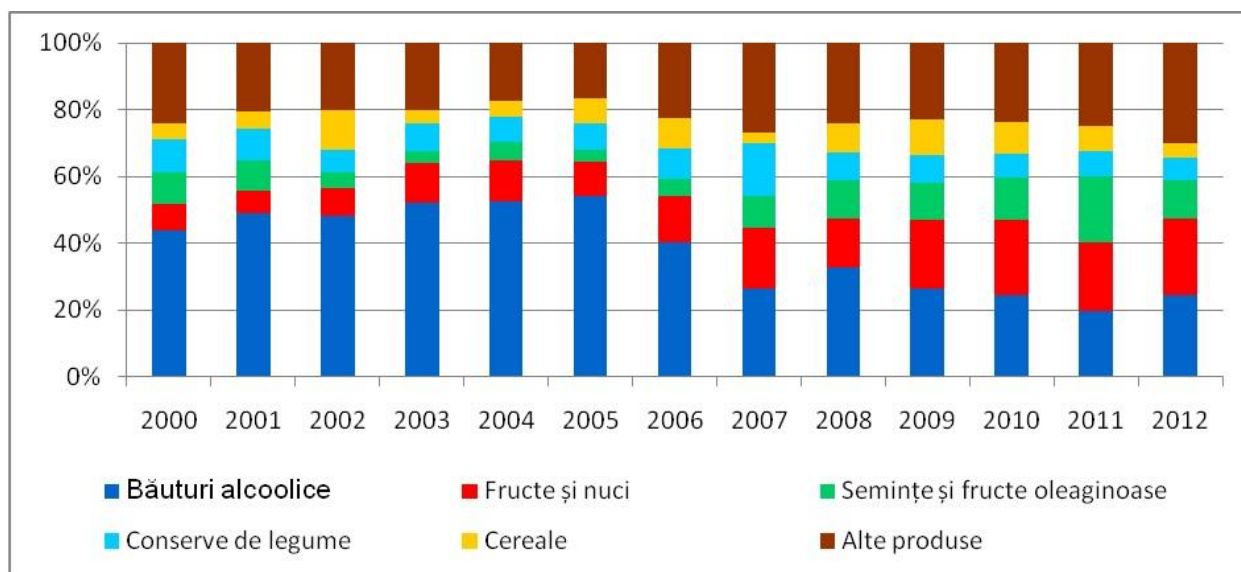

Figura 1. Exporturi agroalimentare din Republica Moldova pe produse, 2012(%).

Sursa: Biroul Național de Statistică

Din figura 1 observam ca exporturile inregistreaza o pondere mai mare in anul 2007, iar in anii urmatoari se observa micșorarea ponderii de export, pe cind importul de conserve usor crește. Prelucrarea legumelor si fructelor are rol important în industria agricolă a Republicii Moldova. În anul 2011 acest sector includea 63 de companii, dintre care 7 cu capacitate mare.

În total, capacitatea combinată a acestei ramuri este de 185 mii tone pe an, din care 30 mii tone sînt produse de companii mici și mijlocii. Gama tradițională a produselor fabricate de către întreprinderile procesatoare include sucuri de fructe și legume (mere, struguri, piersici, caise, cireșe, mure, roșii și morcovi), sucuri concentrate, în special din mere și conserve din fructe și legume (castraveți, roșii, ardei dulci etc.).

Cea mai mare cotă pe piață la moment dețin întreprinderile: (Orhei-Vit, Alfa-Nistru, Natur-Vit, Natur Bravo, Rozmiar, Cosnița, Florești) ele exportă în marea majoritate o gamă diversă de produse, inclusiv sucuri (limpezi și cu pulpă), nectar din fructe, băuturi din fructe și legume conservate. Conservele din fructe și legume sunt cele mai importante volume de export, inclusiv mazărea, porumbul și roșiile întregi. Suplimentar sunt

prelucrate paste de tomate, piureuri pentru copii, gemuri, conserve, etc. Mai mult de 90% din producere este destinată pentru export. Țările CSI rămân pentru Moldova cea mai mare piață de desfacere pentru fructele și legumele prelucrate constituind 70% în total, inclusiv Rusia pînă la impunerea embargoului, și Ucraina (9%). Alte 30% din exporturi sunt destinate altor țări europene, în marea majoritatea acestea constituie produse semifabricate și anume sucuri concentrate și pasta de prune.

Venitul din vânzările conservelor de fructe și legume, în anul 2012, s-a cifrat la 1 mld. 402,9 mil. lei. Costul total al acestei producții pe piața internă și externă a constituit 1 mld. 264,3 mil. lei, dintre care s-a exportat producție în valoare de 1 mld. 010,2 mil. lei.

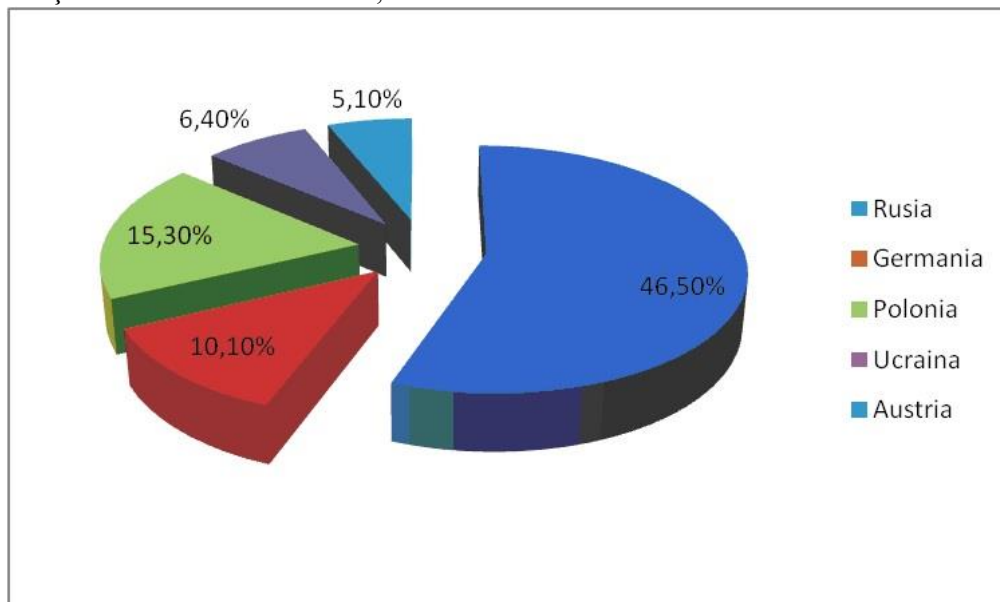

Figura 2. Exporturile de conserve din fructe și legume

Federația Rusă era pînă la embargou principala piață de export pentru conservele moldovenești. În anul 2011 această piață a consumat 46,5% din exportul nostru total de produse din fructe conservate, Germania - 10,1%, Polonia - 15,3%, și altele. Țările din UE consumă cea mai mare parte din sucul de mere concentrat produs în Moldova. Majoritatea sucurilor din fructe sînt exportate în Austria, Germania, Polonia și România.

În tabelul 1 este prezentată dinamica de creștere și micșorare a sucurilor cit și a conservelor de fructe și legume. Producerea de sucuri limpezi și sucuri concentrate este în creștere din 2008 pînă în 2013, pe cînd legumele și fructele conservate au înregistrat o scădere majoră în anul 2013 comparativ cu 2008. Acest fapt se explică din cauza preferințelor consumatorului pentru fructe și legume proaspete sau congelate.

Tabelul 1.

Productia principalelor produse a industriei de conserve.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Sucuri de fructe și legume, mii litri	32 196,2	23 214,5	27 115,0	29 715,3	46 055,2	49 059,1
sucuri neconcentrate	16 959,2	11 467,2	17 460,6	16 828,3	21 098,9	22 825,5
sucuri concentrate	15 237,0	11 747,4	9 654,4	12 887,0	24 956,3	26 233,6
Legume conservate, mii tone	41,9	26,5	29,9	26,3	24,3	25,2
Fructe prelucrate și conservate, mii tone	17,8	3,7	8,0	6,8	4,7	10,7

Sursa: Biroul Național de Statistică. Informația este prezentată fără datele raioanelor din partea stînga a Nistrului.

Anul 2009 nu a fost unul prea roditor, acest fapt a influențat și asupra producerii, astfel ca fabricile au produs mult mai puțin în comparație cu anul 2008. Filiala de la Causeni a fabricii Orhei – Vit, chiar a întrerupt activitatea în anul 2009, reluînd în anul 2010.

Tabelul 2.

Productia principalelor produse a industriei de conserve dupa regiuni

Productia principalelor produse a industriei de conserve dupa regiuni									
	Nord			Centru			Sud		
	Sucuri de legume si fructe, mii litri	Conserv e de legume, tone	Fructe prelucrate si conservate, tone	Sucuri de legume si fructe, mii litri	Conserv e de legume, tone	Fructe prelucrate si conservate, tone	Sucuri de legume si fructe, mii litri	Conserv e de legume, tone	Fructe prelucrate si conservate, tone
2008	9 559,9	22858,1	1 607,1	20 275,9	12 883,8	8 572,3	1 476,4	4 874,8	2 480,0
2009	3 762,7	7 324,6	630,9	11 810,2	5 139,5	1 775,1	868,1	2 695,0	389,8
2010	3 856,6	7 248,0	292,3	2 247,3	7 286,7	1 197,9	702,9	2 662,1	880,4
2011	5 079,3	8 023,2	625,0	1 740,0	6 634,8	456,4	683,9	2 680,2	491,2
2012	7 396,8	9 157,1	483,0	3 341,1	3 782,9	110,9	465,9	1 054,1	910,7
2013	9 035,7	10265,6	824,1	4 082,2	3 985,6	365,9	404,1	808,7	1 030,5

Sursa: Biroul Național de Statistică. Informația este prezentată fără datele raioanelor din partea stînga a Nistrului.

În urma analizei după regiuni observăm că în partea de nord a Republicii sunt prelucrate cantități mari de fructe pentru obținerea sucului iar pentru conserve de fructe cantități mult mai mici, tot în regiunea de nord se prelucrează și cele mai multe legume. Fructele sunt conservate în cantități mai mari în partea de sud a Republicii. În partea de nord sunt amplasate și un număr mai mare de fabrici.

În urma impunerii embargoului de către Federația Rusă fabricile din Republica Moldova risca să rămână cu stocuri. Spre exemplu Natur-Alfa exportă în jur de 80 % pe piața CSI, 40 % din acestea revenindu-i pieței rusești. Natur Bravo nu se grăbește să mărească achizițiile de fructe și legume, întrucât e cea mai afectată de embargoul rusesc, fiind în proporție de 75 la sută dependentă de piața Rusă.

La moment funcționează nouă 497 fabrici de procesare, după ce recent 2 fabrici și-au sistat activitatea. Stocul în fabrici este de 28 de mii de tone de conserve în valoare totală de aproape 300 de milioane lei.

Bibliografie:

1. www.statistica.md
2. <http://lex.justice.md/md/353310/>